

Per F Bjurling

1922-2009

- 1922 Föds i Möklinta den 17 maj, där fadern var lärare i Valsätra skola. Efter realskolan tog han värvning under fem års tid hos Svea Livgarde och genomgick sedan en polisutbildning.
- 1948 Arbetade mellan 1948 och 1979 i Stockholm, först som konstapel i Klara Polisdistrikt sedan fram till sin pensionering inom kriminalpolisen.
- 1949 Giftemål med Irja Tomukorpi.
- 1950 Sonen Roland föds.
- 1960 Hustrun Irja avlider.
- 1962-1964 Tjänstgör i två perioder som rättsvårdsunderofficer för FN i Kongo.
- 1965 Giftemål med Elisabeth Pohle.
- 1966 Dottern Annika föds.
- 1968 Efter studier inom kriminalteknik anställdes Per vid kriminalpolisen där han arbetade med brottsutredningar. På grund av sin konstnärliga begåvning anlätades Per ofta för framtagningen av fantomteckningar efter vittnesbeskrivningar. Omnämns i Aftonbladet den 23 maj som "Sveriges polistecknare numro ett".
- 1979 Efter pensioneringen från Kriminalpolisen i Stockholm flyttade familjen tillbaka till barndomstrakten för att Per äntligen skall kunna förverkliga sin livsdröm att till stor del egenhändigt bygga sitt hus på Josefsdalsvägen i Sala. Han började rita sitt drömhush redan på 1950-talet, planerade och tillverkade detaljer samt införskaffade material till bygget. Huset uppfördes 1978-1980.

Utställning av Pers konst på Sala Sparbank under 1970-talet. Han deltog också med sin konst vid en av Möklinta-veckorna. Som självlärd fritidskonstnär med målningar i olika tekniker var Per Bjurling för övrigt en allround-begåvning. Han kunde snickra, svarva, svetsa....., och han var angelägen att ta reda på och lära sig nya saker hela tiden.
- 2009 Avlider den 21 november.

Elisabeth Bjurling, hustru till Per, samt Annika Johansson Bjurling och Roland Bjurling, barn till Per F Bjurling, berättar 7 februari 2015 om bilderna, som kommer i ungefärlig tidsordning:

Per F Bjurling, blyertsteckning 1948, 34 x 27 cm.

Roland: Det här är min mamma Irja, pappas första fru.

Per F Bjurling, oljemålning på pannå 1950, 50x38 cm.

Annika: Motivet är från sjön Stenbarken där vi fiskade kräftor när vi bodde i sommartorpet i Klinta, Möklinta. Stenbarken ligger på höger sida om järnvägen när man åker från Broddbo mot Rosshyttan. Det finns också skogsväg från Klinta fram till sjön.

Per F Bjurling, gouache 1953, 30 x 23 cm.

Per F Bjurling, gouache 1953, 34 x 23 cm.

Per F Bjurling, teckning 1953, 23 x 42 cm.

Tjädern började sitt spel på våren, då björklöven var stora som musöron, och slutade då lönnlöven nått storleken av en tjäderfot. Jägare måste vara på spelplatsen i tidig gryning. Han väcktes av "tjäderklockan" (rådhaken). Jakten bedrevs med hagelvapen - tidlunda med det gamla militärvapnet Remington modell 1867. Det hade slätborrals, vanligen till kaliber 16.

Tjädern spelade på bestämda platser - ofta i grov tallskog och på hyggen. Spellet omfattade tre tempon - först kom en rad knäppningar och sedan klunkten, som lät som när man drar korken ur en flaska. Omedelbart därefter kom sianingen (ett våsande ljud) under vilket tjädern var blind och döv. Då klunkten släppte, hann jägaren springa en tre slag framåt, för att därefter stå övrehättat till nästa klunk. På så sätt kunde han komma i skottställ, trots att han tog sig fram oskyddad.

Hem från tjädervinet. I gamla tider tjuvsköts det ofta tjäder på vårspelet. En tjuvskytte tjäder smakade lika som den, som skjutits på laga tid, och var ett välkommet tillskott i lorpels hushåll, då den kunde våga upp sex kilo.

Per F Bjurling, oljemålning på duk 1960, 60 x 49 cm.

Per F Bjurling, oljemålning på duk 1963, 55x46 cm.

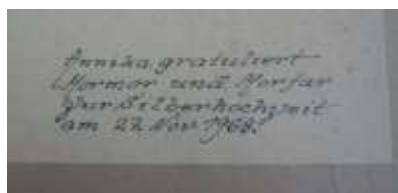

Text på baksidan.

Elisabeth: Målning från Kongo-tiden. Det här är Maria, en av personalen hos de svenska FN-soldaterna.

Per F Bjurling, *Dottern Annika*, blyertsteckning 1968, 36 x 26 cm.

Baksidan av teckningen.

Per F Bjurling, gouache 1974, 15 x 21 cm.

Per F Bjurling 1972-73, sten på pannå 1972-73, 179 x 79 cm.

Annika: Den här var jag med och gjorde 1972-73. Pappa köpte i en hobbyaffär olikfärgade stenar som var några millimeter i storlek. Så skissade han upp motivet med hjälp av ett rutmönster, sedan limmade vi sten för sten. Skivan låg på vardagsrumsbordet i Stockholm där vi bodde i en tvåa! Nu är den en del av hallen i det hus där jag numera bor och som han byggde 1978-1980 på Josefsdalsvägen i Sala. Naturligtvis egenhändigt ritad, virket egenhugget och uppsågat av honom och all byggnation stod han för också, delvis med hjälp av bland andra sonen Roland.

Per F Bjurling, oljemålning på duk 1975, 60 x 46 cm.

Elisabeth: Det här är mitt föräldrahem i Hannover. Vi bodde vid den färgade balkongen. Vi lekte på gatan. På den tiden fanns det inte så mycket bilar.

Huset fick andra pris bland 33 tävlande 1989 om de bäst renoverade husen:

Per F Bjurling, oljemålning på duk 1977, 54 x 65 cm.

Roland: Det här är från ett ställe uppe på Klintaskogen som vi kallar för Skallmossen. Målningen känns nästan tredimensionell – som om tjädern var på väg ut ur tavlan.

Per F Bjurling, tuschteckning 54 x 21 cm.

Elisabeth: I Tyskland hade min mor glasdörr in till sovrummet. Hon blev störd av ljuset, så Per gjorde tuschteckningen som täckte glaset. Sedan tog vi med den och ramade in teckningen.

Per F Bjurling, gips på grundskiva 1981, 60 x 84 cm.

Annika: Det här är en skiva från grunden på huset som han lagt gips ovanpå.

Per F Bjurling, *Trollstubben*, oljemålning på duk 1981, 72 x 59 cm.

Roland: Pappa har gjort en tavla som han kallar för *Trollstubben*. Stubben fanns mellan Nässelbo och Valsätra i en gärdeskant där kraftlinjen går nu. Det där var en gammal 'tandvärkstill' – ett trollträd som uppstod där det varit någon dramatisk händelse.

Det berättas om en dalkarl som varit och sålt slöjd på Sala marken. Det bar sig inte bättre än att han hamnade på stadshotellet och blev på fyllan. Där gick alla pengar åt som han fått på marken för hela byns slöjddalster som dom gjort under vintern. Han fick väl ångest för det där och hängde sig i tallen på vägen hem.

Då blev det en tandvärkstill. Så småningom ruttnade den. Bonden som brukade åkern hade stor respekt för stubben och plöjde i en vidare cirkel runt tallstubben. Han vågade inte beröra den. Inte ens när stubben ramlade ner tog han rätt på den utan den fick förmultna och försvinna av sig själv.

En dam som hyrde av oss, Anna Forslund, hade ett kort på stubben. Pappa gjorde två tavlor – en finns i Valsätra hos Elsa Eriksson, den andra vet jag inte var den finns.

Per F Bjurling, oljemålning på duk 1983, 38 x 55 cm.

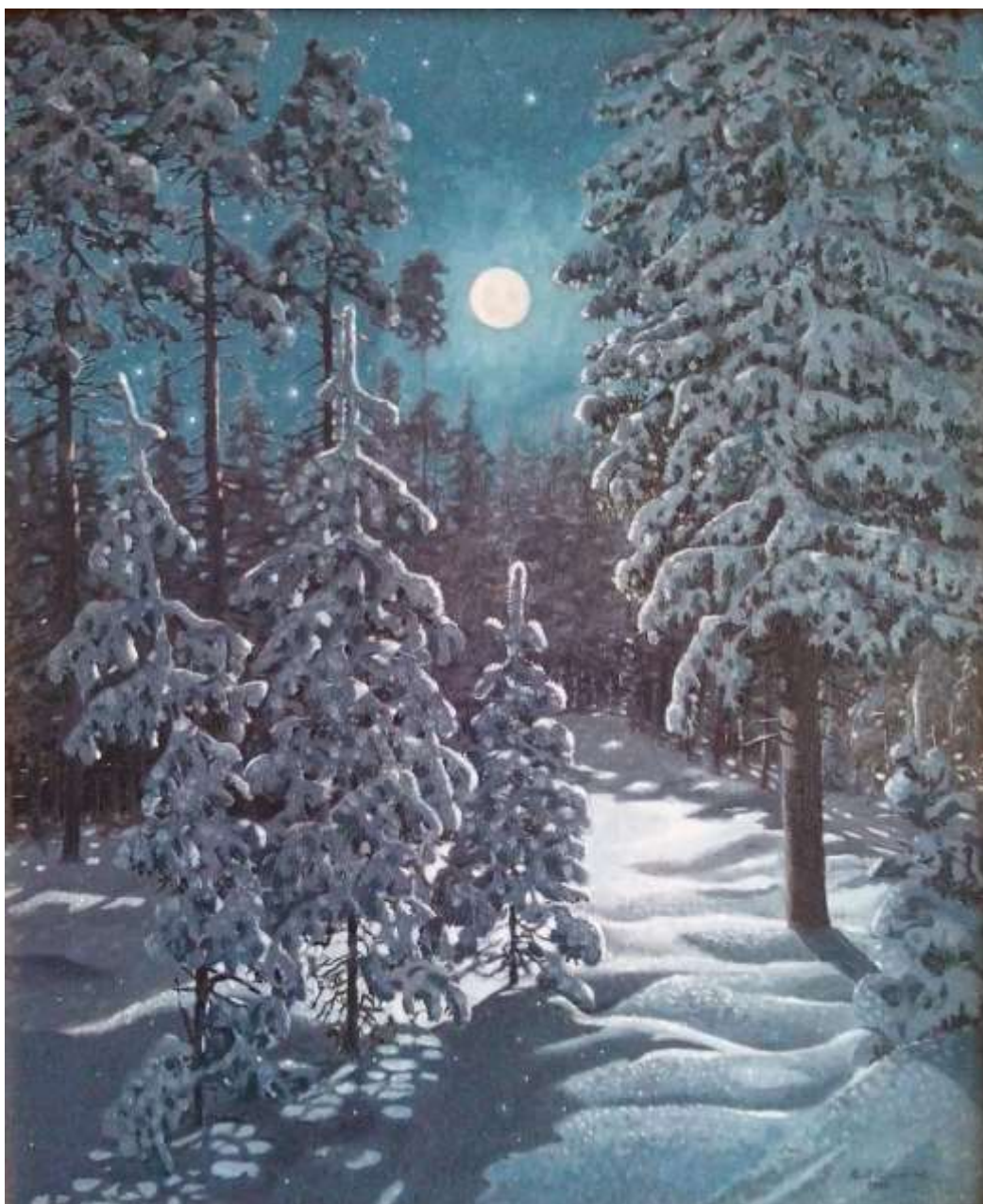
Annika: Han fick inspirationen från en åskhimmel över St Eriksplan, där vi bodde. Skogspartiet är inte därifrån! Han talade alltid om ljuset. Det var viktigt i hans målningar.

Per F Bjurling, gouache 1983, 22 x 28 cm.

Roland: Det här är sommarstugan i Klinta, Möklinta. Ett gammalt statartorp med ett litet kök och en ännu mindre kammare. Där växte tolv barn upp i familjen som hade den längre tillbaka. Den var helt förfallen, men pappa rustade upp den. Men det fanns ingen el och inget vatten. Längre bort ser man en liten lagård med plats för en ko och till höger dass och vedbod.

Byggnaderna finns fortfarande kvar men är numera ganska förfallna.

Per F Bjurling, oljemålning på duk 1984, 55 x 45 cm.

Maj Wiberg, Uppsala, den 27 februari 2015: Jag och min f.d. make köpte den här tavlan av Per 1984-85. Den målades i hans verkstad och vi såg honom genom fönstret och blev nyfikna på vad han gjorde. Vi bodde ju grannar och trivdes mycket bra tillsammans.

Vi fick köpa tavlan som föreställer skogen någonstans i Möklinta en månljus natt. Jag har tavlan i mitt vardagsrum och tycker mycket om den. Tyckte mycket om Pelle också - tavlan gör ju att jag minns honom ofta.

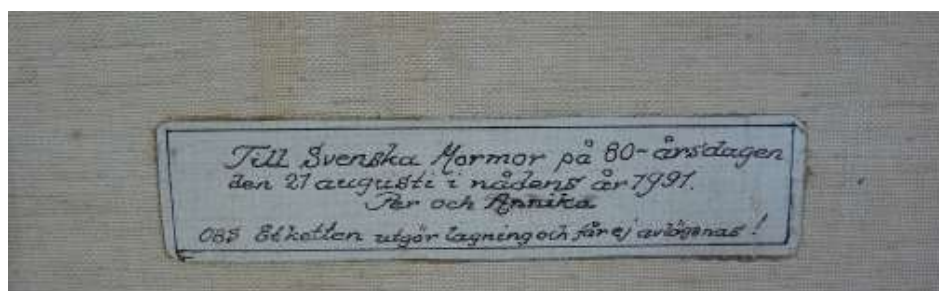
Per F Bjurling, oljemålning på duk 1987, 38 x 65 cm.

Elisabeth: Det där är min barndoms bokskog, där jag busade och cyklade som en galning över rötter, stock och sten! Min far såg mig en gång när jag var 12-13 år – jag såg inte honom – och sedan förklarade han på kvällen: 'Nu vet jag varför din cykel hela tiden måste repareras. Så från och med nu ska du göra det själv'.

Han följde med mig ner i källaren och visade och sedan dess har jag varit familjens cykelreparatör! Jag berättade för Per att det är viktigt med vägen till vänster i mellanpartiet. Det var där var min far promenerade när han fick syn på min framfart! Jag fick målningen på min 50-årsdag 1987.

Per F Bjurling, oljemålning på duk 1991, 32 x 40 cm.

Baksidan på målningen.

Elisabeth: Den här tavlan målade Per till min mors 80-årsdag. Hon var född 1911. Min mor brukade sitta där under äppelträdet vid vildrosorna med sina handarbeten när hon kom på sina besök från Tyskland till sommartorpet i Klinta. De sista nio åren av sitt liv bodde hon hos oss i Sverige.

Per F Bjurling, oljemålning på duk 1992-93, 36 x 50 cm.

Roland: Pappa gjorde många 8 mm filmer. Han experimenterade med både ljus och ljud. Han gjorde flera filmer om Kongo, en film om mig och en film om Annika när vi var små.

Han gjorde också en film om älgjakt. Där skulle han ha dimma över nejden vilket blev ett litet problem. Men så fick han se avgasröken från bilen och löste det genom att gå ner på knä och filma 'dimman' med mossen i bakgrunden.

En annan film skulle han ha forsljud till. Vi åkte till Forsbo vid Dalälven med en bandspelare, men det lät mest som att tappa vatten i en plåtburk. Sedan löste han det med att spola vatten i badkaret – det lät precis som en fors!

I lägenheten i Stockholm tog han också bort ett frostat glas i en dörr och satt dit klarglas för att kunna visa filmerna och lägga till ljud utan att man skulle höra surret från projektorn. Mitt i en sådan 'ljudpåläggning' ringde telefonen. Det var bara att göra om alltihopa.

Elisabeth: När Per skulle lägga på brinnande brasljud på en film fick jag stå och knyckla ihop skrivmaskinspapper som illustrerade hur träbitarna sprakade!

Per F Bjurling, oljemålning på duk 1995, 33 x 46 cm.

Baksidan av målningen.

Annika: Det här är min 50-årspresent som framgår av baksidan! Den infaller inte förrän i slutet på 2016, så den gjorde han 21 år i förväg. Enligt honom själv var det här den bästa målning han har gjort.

Per F Bjurling, oljemålning på duk 1997, 23 x 33 cm.

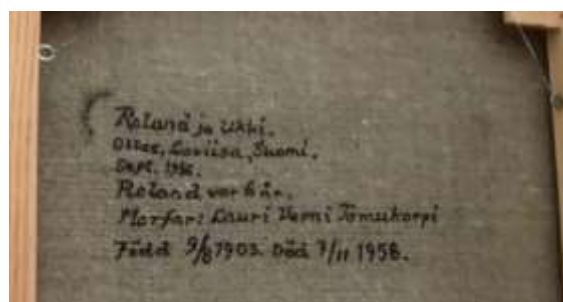

Baksidan av målningen.

Annika: När vi bodde i Stockholm åkte vi ut till sommartorpet i Klinta. Då var alltid mamma och jag till den här åkern, Anders-Ols gärde. Åt smultron och satt på en sten. Vi sitter där lite till höger bland buskarna. Jag önskade mig den här tavlan och det här är pappas minnesbild – jag har en lite annorlunda bild i mitt huvud. Men jag fick i alla fall gärdet och stenen på en målning.

Per F Bjurling, oljemålning på duk 1998, 33 x 24 cm.

Baksidan av målningen.

Roland: Min mamma var från Finland. Hennes far, Lauri, var rättare på en gård i Lovisa, som ligger efter kusten öster om Helsingfors. Jag kallade honom Ukki som betyder morfar på finska. När jag var sex år hälsade vi på en gång. Jag minns den där händelsen. Morfar skodde en häst och om en söm kom snett eller vad det var, så började hästen blöda lite i en hov. Då tyckte jag synd om hästen, därför sitter väl det där minnet kvar så starkt.

En julafton när jag var i 50-årsåldern fick jag den här tavlan av pappa som gjort den efter ett foto som jag inte kände till.

Per experimenterade bland annat med att 'förlänga' ljuset ut i passepartouten – som här, där han har en ljusare del ner mot högra hörnet.

Per F Bjurling, oljemålning på duk 1984, 64 x 53 cm.

Ann-Britt Bjurling, Forneby, Möklinta, den 11 oktober 2014:

Per Bjurling var bror med min man, Dick. Per var äldst, sedan hade dom en syster som hette Gertrud. Dick fick den här målningen i 50-årspresent 1983 från Per. Han var ju väldigt noggrann i allt det han gjorde. Så han tog hem den här målningen och gjorde om halsarna, för han tyckte dom var för smala. Det gjorde han antagligen året efter, därför står det att målningen är gjord 1984.

Per F Bjurling, *Guldregn*, oljemålning på duk 1979-80, 72 x 59 cm. Tillhör Sala Sparbank.

Guldregn

En vårvintereftermiddag med drypande
töväder - stånpling i timmerskogen.

Som ett guldregn faller dropparna i not-
ljuset från träden, som avtecknar sig
mot en brandgul himmel. Skogskonsumenten
ramar in tavlan med en vid ordlös gest.

En bild, som aldrig kommer igen.

En bild, som ingen konstnär - ingen kamera -
kan ge full rättvisa - men väl värd ett
ödnjukt återgivningsförsök.

Prasalet från dropparna - obeskrivligt!

Pers text på baksidan av målningen.

Per F Bjurling, *Brömyran, Åverka*, oljemålning på duk 1985, 32 x 41 cm.

Kjell Forsberg, Åverka, Möklinta: Den här målningen är utsikten från min gård i Åverka. Det är Åverkaån som flyter mellan Lilljusen och Storsjön. Jag fick låna tavlan av Per på min 40-årsdag. Han tog sedan tillbaka den, men på min 50-årsdag fick jag den i födelsedagspresent igen - och då behålla den!

Per F Bjurling, oljemålning på duk 1989, 36 x 50 cm. Gåva till Avlidna Salakonstnärers Sällskap.

Per F Bjurling, gouache 1991, 18 x 24 cm.

Per F Bjurling, *Natt i Härjedalen*, gouache 1994, 29 x 41 cm.

Roland: Den här fick jag av pappa i 50-årspresent år 2000. Den är i trä och skulle först bli en skärbräda, men han tyckte den blev så bra så det blev en skulptur/relief istället. Längd ca 80 cm.

Plunta som Per Bjurling klätt in i läder och försett med propp och 'etikett' av älghorn.
Han gjorde flera sådana. Höjd 21 cm.

Orm gjord av trädgren eller trädrot. Längd ca 50 cm.

Knivskaft och slidor tillverkade av Per.

Knivar och syl som han försåg med nya skaft.

Troll i papier maché, h 44 cm.

Utdrag ur Per F Bjurlings 'loggbok' om bygget vid Josefsdalsgatan i Sala:

Drömmen om ett hus.
 Huset på 50-talet gjordes
 de första ritningarna.
 Modell gjordes på 60-talet,
 och fotografierades in
 i serien med brick.

Varje semester på
 torpet utnyttjades för
 iordningställande av
 detaljer till bygget.
 Smiden till spisar,
 fönster, dörrar och
 lyktor gjordes med hjälp
 av en fälttänja.

Modell av lykta i papp
 och den färdiga och
 glasade lyktan.

Två stycken fönster,
som funnits på celler
i Hronobergshäktet
i Stockholm, nåddes
vid rivningen av
fängelset. De reparera-
des, och förbägs med
människovänligare
galler.

Galler smiddes på
torpet med hjälp av
en på försvarets
överskotts mtrl in-
köpt fältåesja, för
20 kronor. Mässings-
kulorna förgylldes med
24 karat guld, 20 st, för
40 kronor

De sista semestrarna
före pensioneringen
utnyttjades till huggning
av timmer till huset.
Timret apterades i
längder efter byggnads-
ritningen. Varje stock
påskrevs i änden.

Han söks för rånförsöket i Salbohed

Så här ser han ut — mannen som den 27 april försökte sig på ett pistolrån i Salboheds postkontor. Han skrämdes ju som bekant på flykten av föreståndarinnan fru Mary Norlén. I onsdags satt fru Norlén och förste kriminalass. Per Bjurling — välmeriterad i sådana här sammanhang — från Stockholm på poliskansliet i Sala. Bjurling ritade och fru Norlén tänkte efter så det knäckte för att exakt komma ihåg mannens utseende. Efter elva timmars möda fick de fram

Forts. 3:e sid. sp. 5.

SA. 18. 5. 68.

HAN SÖKS...

0-0-0-0-0 Forts. fr. sid. 1

"rätt" ansikte, som nu ställs till pressens förfogande.

— Vi har fått in ovanligt få tips, säger polisass. Eric Sjölander på utredningsavdelningen i Sala. Det är vår förhoppning att detektiven Allmänheten får hjälp av den här teckningen.

— Teckningens tillförlitlighet är helt beroende av fru Norléns iakttagelseförmåga och minne.

Gärningsmannen i Salbohed är också misstänkt för en pistolkupplupp mot ett postkontor i Uppsala, där 10.000 kr. stals. Signalementet därifrån överensstämmer i stort med det från Salbohed.

Mannen som söks är i 25-30-årsåldern, c:a 178 cm. lång och har kort mörkt sidokammat hår. Han försvann i en L-registrerad, vit Volvo PV från Salbohed.

FOINOT: Poststyrelsen har utfäst en belöning på 1000 kr. till den person som kan lämna sådana uppgifter att mannen grips.

POLISEN EFTERLYSER

Sveriges polistecknare nr ett — Per F Bjurling vid Stockholmskriminalen — har gjort teckningen på Aftonbladets vittnesmål. Ett svettigt jobb på tre timmar. VEM ÄR HAN? Se nästa sida!

... på. Vad
... inns jag

Im

... ev alla
... h u r
... e papper
... till all-
... ockholm.

... undan
... nen när
... åtal in-
... tt. Detta
... it Åkla-

... ev över-
... an fann
... gjort sig

... i hov-
... nten be-
... l att det
... inte är
... n begått

... de också

Han ritade av prins Bertil utan att veta vem det var

• Jo, det är prins Bertil. Knappast sedet att upptäcka. Likheten är förbluffande, som om polititecknaren Per F. Bjurling hade haft prinsen framför sig när han ritade.

AV LARS-OLOF BERGLUND

Titta på teckningen här-
ovan! Ser ni vem personen
ska föreställa?

Jag tror inte någon anar
vilket arbete som ligger
bakom. Större delen av an-
ställarna!

Längs handen över näsridan på
bilden och betrakta enbart över-
delen av ansiktet. Det var när
vi hade kommit så långt - efter
ca tre timmars svettande tillam-
pass - tecknaren plöjde ut-
brust:

— Det var väldigt vad han är
lik prins Bertil!

Sveriges polititecknare numre
ett — Per F. Bjurling vid Stock-
holmstrinialen — hade glänt
rätt.

Varken han eller jag hade trott
att det skulle lyckas.
Normalt har polititecknaren och
vittnet hela polisens tekniska
portföljregister till sitt förfoga-
nde. Tusentals och åter tusentals
fotografier.

□ Ett signalement

Vittnet får på bilderna peka
ut ansiktsdrag som påminner om
den efterlystas: sådan näsa, så-

dan läcka, sådant hårfärg etc.
Bjurling och jag hade bara ett
fyrkantigt fotografier utplöskade
på mått. Fins ett signalement i
ord.

Som ni ser är teckningen full-
bordad. Mun, öron och läppar har
Bjurling tecknat ur minnet.

Det var när vi blev klara med
siggen Bjurling, plöjde jag
ven jag avig. Han hade distilla-
ling. Det gjorde mig tveksam om
vi skulle lyckas.

— Att vi lyckades var värde-
fullt för mig. Bara en av de per-
soner jag tecknat — träskmörda-
ren — har blivit fot med min
av min teckningar publicer-
ata. Det har gjort mig tveksam
om jag verkligen lyckats.

□ Optimistisk

— Efter vårt prov är jag mer
optimistisk. Mina teckningar bör
ha träffat ganska rätt!

Polititecknaren och vittnet
börjar alltid med att först plöcka
ut ansiktstypen — långsmalt, runt
etc.

Vår "efterlyst" hade ett an-
sikte av Jean Gabin-typ.
Bjurling:

— Det gäller att få god kon-
takt med vittnet. Ser man att
han eller hon är uttrasslad,
vill få det hela överstämpt så fort
som möjligt är det lika bra att
ge upp från början.

• Polititecknaren Per F. Bjurling fogar bit för bit till
sin teckning assisterad av "vittnet", Aftonbladets Lars-
Olof Berglund. Efter tre timmar såg Bjurling att han
ritat Prins Bertil.

Den här mannen har mördat en 14-årig pojke

• Är detta 14-årige Thomas Blomgrens mördare? Den
skyldige till pojkmordet i Växjö? Teckningen gjordes
från ett mycket otvetydigt fotografi. Fotografen knäppte
på långt håll en man som uppträdde misstänkt. Det var
alldeles intill mordplatsen. 1964.

— För det är inget hatverk
man gör. Normalt tar det omkring
tio timmar att arbeta fram en
teckning. Jag har varit med om
att hålla på i 11 timmar. Det
var när jag tecknade Växjö-mör-
daren.

Bilderna ut polisens arkiv vi-
sas med hjälp av skulptörerna-
ren på en film. Vår bild
visas omkring tre sekunder. På

Då vittnet ropar slupp stannas
bilden och tecknaren försöker
fånga lust den avsedda detaljen.

— Ofta kommer så småningom
ett bekant ansikte fram för en,
när man håller på, säger Bjur-
ling. Man förtas till rita på egen
hand. Så bör den misstänkte se
ut, resonerar man gärna.

— Det gäller därför att ha ett
bestämt vittne. Som inte bara
håller med och säger att allt är
bra.

— Man får inte dra sig för att
reda ut en detalj, som man
tycker att man lyckats bra med.
Inte vara rädd för att sätta och
börja om från början.

□ Omöjligt

— Att åstadkomma en helt per-
fekt teckning är omöjligt. Så
duktiga vittnen och så duktiga
tecknare finns inte.

— Man får vara nöjd om man
lyckats fånga typen.

Då polisen tar till Bjurling i
sitt arbete har som regel de finsta
andra möjligheter uttänks i
spänningarna. Det har därför gått
lång tid sen vittnet gjorde sin
iakttagelse. Och vittnet kanske
bara såg den misstänkte en kort
stund.

Var och en måste förstå att
det är oerhört svårt att under
sådana förhållningar få fram
en perfekt teckning.

□ Ögonen svårast

Vad tycker Bjurling är svår-
ast?

— Ögonen, näsan och i många
fall munnen. Härvid brukar gå
ganska bra. Många människor
har samma frisyrrer och man brukar
kunna finna hårtypen på nå-
got av de tusentals fotografierna.

— Lättast är att få fram själva
kroppsförhållanden.

Även om vittnet skulle tycka
att personen tecknaren fått fram
är mycket lik den efterspanade
kan inte polisen vara säker. Det
är en elementär sak alla poliser
får lära sig. Folk ser inte på
samma sätt. Uppfattningsfärma-
gen är olika.

Trots alla svårigheter är ändå
polititecknarens jobb betydelse-
fullt. En såda utväg då polisen
kört fast.

En lyckad teckning kan vara ett
bevisligt mordfall.

Ej samband med mordet.